

Kentsel Politika Yapımı ve Uygulamada Kent Konseylerinin Rolü: Selçuklu ve Nilüfer Belediyeleri Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz

The Role of City Councils in Urban Policy Making and Implementation: A Comparative Analysis through Selçuklu and Nilüfer Municipalities

Ayhan Gürbüzera^a , İsmail Sevinç^b , M. Fatih Bilal Alodalı^c , Rıdvan Işık^d

^a *PhD. Candidate, Department of Political Science and Public Administration, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye, ayhangurbuzer@gmail.com (Corresponding Author)*

^b *Department of Political Science and Public Administration, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye,*

^c *Department of Management Information Systems, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye,*

^d *PhD. Candidate, Department of Political Science and Public Administration, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye*

Özet

Kent konseyleri birbirine benzer yapılar olmasına rağmen bu yapıların kuruluş, işleyiş ve faaliyetlerinde bazı farklılıklar görülebilmektedir. Selçuklu ve Nilüfer Kent Konseylerinin karşılaştırmalı olarak ele alındığı bu çalışma ile iki ilçenin yerel yönetimlerinin kent konseyleri yapıları, çalışma konuları, benzerlik ve farklılıkları, öncelik alanları, faaliyetlerinin ulusal ve küresel politika belgelerine uyumu bakımından ele alınmış ve bu bağlamda kamu yönetimi literatürüne ve uygulayıcılara bir katkı sağlamak amaçlanmıştır. Çalışma, literatür incelemesi, kurumsal verilere dayalı tarama ve ilgili kişilerle görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında; Mart 2019 yerel seçimlerinden sonraki dönemde Selçuklu ve Nilüfer kent konseylerinde oluşturulan meclis ve çalışma gruplarında alınan kararların belediye meclisinde görüşülmesi ve hayata geçirilmesinde kent konseylerinin etkisi, belirlenen kentsel politikaların sürdürülebilir kalkınma amaçları ve yeni kentsel gündemle uyumu, uygulama araçları ve faaliyetler incelenerek tespit edilen hususlara ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kent Konseyi, Kentsel Politika, Katılımcı Bütçeleme, Yerel Katılım, Yerel Gündem 21, Sürdürülebilir Kalkınma, Yeni Kentsel Gündem

Abstract

City councils are similar structures to one another, some differences can be seen in the establishment, functioning and activities of these structures. With this study, in which the Selçuklu and Nilüfer City Councils are discussed comparatively, the city council structures of the two local governments, their working subjects, similarities and differences, priority areas, and the compliance of their activities with national and global policy documents are discussed and, in this regard, to make a contribution to the public administration literature and practitioners is intended. The study was conducted through a method involving a review of the literature and an examination based on institutional data. In the scope of this study, the influence of the city council on the implementation and deliberation of the decisions made by the assembly and the task groups established within the Selçuklu and Nilüfer City Councils during the period following the local elections in March 2019, whether or not the determined urban policies are compatible with sustainable development goals and the new urban agenda. Furthermore, recommendations were formulated based on the findings related to the alignment of identified subjects and the examination of implementation tools and activities.

Keywords: City Council, Urban Policy, Participatory Budgeting, Local Participation, Local Agenda 21, Sustainable Development, New Urban Agenda

Acknowledgments

26-27 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen "Cumhuriyetin 100. Yılında Nasıl Bir Kamu Yönetimi?" temalı Kamu Yönetimi Kongresinde sözlü olarak sunulan ve özeti kongre bildiri kitabında basılmış çalışmanın genişletilmiş halidir.

For Citation: Gürbüz, A., Sevinç, İ., Alodalı, M.F.B., Işık, R. (2024). Kentsel Politika Yapımı ve Uygulamada Kent Konseylerinin Rolü: Selçuklu ve Nilüfer Belediyeleri Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Journal of Academic Value Studies*, 10(1), 1-17. <http://dx.doi.org/10.29228/javs.75502>

Received: 01.03.2024 Accepted: 31.03.2024

This article was checked by *intihal.net*

1. Giriş

Kentsel politika, bir şehrin yönetimini ve kentsel alanlarda yaşayanların hayatını etkileyen kararları, yasaları, düzenlemeleri ve stratejileri kapsayan bir olgudur. Bu politikalar, şehirlerin sürdürülebilirlik, kalkınma, çevresel koruma, ulaşım, altyapı, konut, eğitim, sağlık ve güvenlik gibi bir dizi konuda nasıl yönlendirileceğini belirler. Kentsel politika, bir şehrin gelecekteki gelişimini ve yaşam kalitesini şekillendirmek için kullanılır. Kentsel politikaların gerekliliği, şehirlerin büyümesi, dönüşmesi ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi gerekliliğinden kaynaklanır. Bu politikalar, şehirlerin yaşanabilirliklerini artırmak, toplumsal eşitsizlikleri azaltmak ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamak için önemlidir.

Türkiye’de belediye kanununda yer bulan bir yönetim modeli olarak kent konseyleri, (i) katılımcı bütçe sürecinde hesap verme/ hesap sorma ilişkisinin kurulması, (ii) kentin stratejik yöneliminin belirlenmesi, (iii) vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşlarının bütçeleme sürecine ilgisinin sürdürülmesi ve (iv) yerel bütçeleme süreci içinde alınan yatırım ve hizmet kararlarının izlenmesi için ideal bir yapı olarak görünmektedir. Bununla birlikte, her belediye bünyesinde kent konseyi bulunmadığı gibi, kent konseyi olan kentlerde de kent konseylerinin sahiplenilmemesi, ortak çalışma kültürünün benimsenmesi açısından farklılıklar göstermektedir (TEPAV, 2007). Katılımcılığın kentin çok yönlü gelişimi açısından önemi vurgulanarak, kent konseyinin görev ve fonksiyonlarının tanıtımı güçlü bir şekilde yapılmalı ve katılımcılık özendirilmelidir.

Kent konseylerinin etkinliği, yerel yönetimlerin ve politika yapım süreçlerinin dinamiklerine, katılım düzeyine ve yerel koşullara bağlı olarak farklılık gösterebilir. Buna göre kent konseylerinin etkinliği dünya genelinde ve ülkeler düzeyinde hatta aynı ülkenin farklı bölgelerinde değişiklikler gösterebilmektedir. Bu etki, bölgenin demokratik yapısına, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarına, katılım kültürüne ve sivil toplumun gücüne bağlıdır. Örneğin, bazı ülkelerde kent konseyleri sadece danışma organları olarak işlev görürken, diğer ülkelerde daha fazla karar alma yetkisine sahip olabilmektedirler. Kent Konseyine ne kadar çok yerel sakin katılırsa, kararlar o kadar temsili olur ve politika oluşturma süreci daha etkili hale gelir. Bununla birlikte kent konseylerinin etkinliği, ele alınan yerel sorunlara ve önceliklere de bağlıdır. Kent Konseyi, kentin öncelikli ihtiyaçlarını ne kadar doğru bir şekilde tespit edebilirse, politika oluşturmada da daha etkili olabilecektir. Mahalle bazlı katılımı teşvik eden belediyelerde kent konseylerinin etkinliği daha fazla olabileceğinden bu belediyelerin, mahalle sakinlerinin ihtiyaçlarını daha iyi analiz etmesi ve mahalle düzeyindeki projelere odaklanması mümkün olacaktır.

Mahalli müşterek nitelikteki kamu hizmetlerinin fayda-maliyet dengesiyle sunulması ve beklenen memnuniyeti oluşturması; hizmet ihtiyacının doğru tespiti, önceliklendirilmesi, bu ihtiyaçların karşılanmasında ortaya çıkan sorunların tespiti ve bunların çözümlerine ilişkin önerilerin yerel yönetim yaklaşımıyla ele alınmasına bağlıdır. Yerel kalkınma stratejilerini de içeren kentsel politikaların kentin her yönden gelişimine olan (olası) etkileri; siyasal, sosyoekonomik ve sosyokültürel boyutlarıyla kentte yaşayan herkesi doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Küreselleşmenin etkisinin de hissedildiği bu yeni kentsel politikalar kentin geleceğini şekillendirirken, sonuçlarından doğrudan veya dolaylı etkilenecek olan kentin yönetime katıl(a)maması var olan sorunların çözümünü zorlaştırmakta, sağlıklı ve sürdürülebilir kentleşmeyi de olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Yerel kalkınma stratejilerini de içeren kentsel politikaların kentin her yönden gelişimine olan (olası) etkileri; siyasal, sosyoekonomik ve sosyokültürel boyutlarıyla kentte yaşayan herkesi doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Küreselleşmenin etkisinin de hissedildiği yeni kentsel politikalar kentin geleceğini şekillendirirken, sonuçlarından doğrudan veya dolaylı etkilenecek olan kentin yönetime katıl(a)maması var olan sorunların çözümünü zorlaştırmakta, sağlıklı ve sürdürülebilir kentleşmeyi de olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Kent konseyleri birbirine benzer yapılar olmasına rağmen bu yapıların kuruluş, işleyiş ve faaliyetlerinde bazı farklılıklar görülebilmektedir.

Selçuklu ve Nilüfer Kent Konseylerinin karşılaştırmalı olarak ele alındığı bu çalışma ile iki yerel yönetimin kent konseyi yapıları, çalışma konuları, benzerlik ve farklılıkları, öncelik alanları, faaliyetlerinin ulusal ve küresel politika belgelerine uyumu bakımından ele alınmış ve bu doğrultuda kamu yönetimi literatürüne ve uygulayıcılara bir katkı sağlamak amaçlanmıştır. Çalışma, literatür incelemesi, kurumsal verilere dayalı tarama ve ilgili kişilerle görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında; Mart 2019 yerel seçimlerinden sonraki dönemde Selçuklu ve Nilüfer kent konseylerinde oluşturulan meclis ve çalışma gruplarında alınan kararların belediye meclisinde görüşülmesi ve hayata geçirilmesinde kent konseyinin etkisi, belediyenin yönetim dönemini kapsayan planlama, bütçeleme ve uygulama süreçlerine ne şekilde katkı sağladığı, belirlenen kentsel politikaların sürdürülebilir kalkınma amaçları ve yeni kentsel gündemle uyumu, uygulama araçları ve faaliyetler incelenerek tespit edilen hususlara ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

Kurumsal kayıtların düzenli olmaması ve yetersiz olması, kent konseyi yetkilisinin bilgi vermede isteksiz davranması, genel ve yerel siyasetteki değişimlere bağlı olarak belediye ve kent konseyi yönetimlerinde yapısal değişikliklerin ortaya çıkması, bazı verilerin sözel beyana dayalı olarak elde edilmesi, veri toplamada kurumsal bilgi kanallarının yetersizliği ve web sayfası erişim sorunları çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

2. Yerel Siyaset, Yerel Demokrasi ve Kent Yönetimine Katılım

Yerel siyaset, dar ve geniş anlamda olmak üzere iki şekilde tanımlanabilir. Dar anlamda yerel siyaset, yerel düzeyde karar alma süreçlerini etkileyebilecek bütün faktörlerin incelenmesini konu edinmiş bir bilim dalı olarak tanımlanmaktadır. Geniş anlamda yerel siyaset ise kentleşme sürecini ve yerel birimleri ilgilendiren tüm politikaları ve etkinlikleri kapsayan bir kavramdır. (Çelik ve Mardinli, 2018). Demokrasinin tarihsel kökeninde ise komün yönetimleri (kent devletleri) bulunmaktadır. Yerel ölçekte kendi kendini yönetebilme hakkı ilk kez kent devletlerinde ortaya çıkmıştır. 21. yüzyılda yerel yönetimlere olan ilginin yeniden başlaması üzerine bu birimlerin demokratikleştirilmesine çalışılmıştır (Pustu ve Yaylı, 2008). Kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın ekonomik, siyasal ve toplumsal faktörlerin etkisiyle şekillendiği çok yaygın bir kanaattir. Bu faktörlerin kesişme noktası olan hesap verilebilirlik, yerellik veya yerindenlik, yurttaş katılımı, vatandaş odaklılık gibi kavramlar, kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın bir parçası olarak ortaya çıkmıştır (Kutlu, Usta ve Kocaoğlu, 2009).

Katılım, demokrasi kavramıyla özdeşleştirilen ve uygulamada demokrasiyi tamamlayan bir kavramdır. Dolayısıyla bir yönetim biçimi olarak demokrasi, katılım kavramından ayrı düşünülemez. Demokrasiyi üstün kılan, halkın siyasal sisteme katılımı ve sistemi denetlemesidir. Yerel yönetimlerde katılım, 5393 sayılı kanuna göre; hemşehri hukuku, kent konseyi, stratejik plan hazırlanma süreci, belediye hizmetlerine gönüllü katılım ve komisyonların teşkili gibi başlıklarla sınıflandırılabilir (Esen, 2008: 88). Yerel yönetimde vatandaşların yerel düzeyde karar alma ve uygulama süreçlerine hemen her düzeyde katılmaları öngörülmektedir. Uluslararası alanda ortaya çıkan yoksulluk, açlık, hastalıklar, ekosistemin bozulması, eşitsizlikler, insan hakları ihlalleri gibi çok sayıda sorunun, katılım eksikliğine bağlanması (Ökmen ve Görmez, 2009) katılımın tüm dünyada öncelikli gündemlerden olmasının bir göstergesidir.

Yönetişimin temel unsurları; katılım, şeffaflık, duyarlılık ve hesap verebilirlik, sorumluluk paylaşımı, etkinlik ve verimlilik ile demokratik yapılanmadır. Bu unsurların işlevselliğinin, yönetim sürecinde devletin/yerel yönetimlerin yanı sıra yeni aktörlerin varlığına dayalı olarak gerçekleşmesi öngörülür (Mutlu, 2015: 36). Bundan dolayı katılım, yönetişimin anahtar kavramlarından biri olup siyasal ve yönetsel olmak üzere iki şekilde gerçekleşmektedir. Siyasal katılım, vatandaşların her düzeyde siyasal yöneticilerini seçmeye ve onları etkilemeye yönelik davranışlarıdır. Yönetsel katılım ise seçim faaliyetleri haricindeki kamu hizmetlerinden etkilenenlerin bu hizmetlerle ilgili gündemin belirlenmesi, kararların hazırlanması, karara dönüştürülmesi ve uygulanması aşamalarından birine veya birkaçına katkıda bulunmalarıdır. Böylece vatandaşlar kamu politikası süreçlerinde kendilerine yer bulmuş olurlar (Eryılmaz, 2014: 61). Bu durum yerel demokrasinin güçlenmesini ve yerel siyasetin toplumsal uzlaşma kültürü ekseninde hizmet ve yöntem geliştirmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

2.1. Yerelde Yönetime Katılım Aracı Olarak Kent Konseyleri

Katılım, "katılımlı çalışmaları tasarlayan, uygulayan ve yönetenler için iyi uygulama kılavuzunda devlet organları ya da kurumları ve bunların paydaşları (halk da dâhil olmak üzere) arasında sürekli ve karşılıklı yarara dayalı ilişkiyi tanımlamak için kullanılır" şeklinde ifade edilmiştir (TEPAV, 2012).

Katılımcılığın en iyi uygulama aracı olan kent konseyleri; Avrupa Konseyi bünyesinde 15 Ekim 1985 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye tarafından da 21 Kasım 1988 tarihinde imzalanan Avrupa Yerel Özerklik Şartı'na uygun olarak yapılan yasal düzenlemeler sonucunda oluşturulmaya başlanmıştır (Bektaş, 2018: 60). 1992 yılında Avrupa Konseyi tarafından Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Konferansı'nda kabul edilen Avrupa Kentsel Şartı, sürdürülebilir kentsel politikalar kapsamında temel bir çerçeve çizmektedir. Şart'ın temel felsefesi, yerel yönetimlerin kentsel gelişime yönelik sorumluluklarını tanımlamak, kentsel gelişim ve yaşam kalitesine yönelik olarak evrensel ilkeler oluşturulmasıdır (MİGM, 2009).

Avrupa Yerel Özerklik Şartı'nın dışında kent konseyleri için önem arz eden bir diğer gelişme ise 1992 Rio Zirvesiyle gündeme gelen, 21. yüzyılda tüm insanların temel gereksinimlerinin karşılanmasını, yaşam standartlarının iyileştirilmesini, ekosistemlerin daha iyi korunmasını, çevre ve kalkınma sorunlarıyla başa çıkılmasını hedefleyen Gündem 21'dir (Adıgüzel

ve Güneş, 2005). Ülkemizde Yerel Gündem 21 uygulamaları, 1997 yılının sonunda, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının (UNDP) desteğiyle, Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı'nın (IULA-EMME) koordinatörlüğünde yürütülen "Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Teşviki ve Geliştirilmesi" Projesi ile başlamıştır. T.C. Bakanlar Kurulu'nun kararıyla başlatılan proje, iki yıllık bir uygulama dönemi sonrasında, Aralık 1999 tarihinde tamamlanmıştır. Bu projenin başarısı üzerine UNDP, ikinci aşamaya da destek vermeyi kabul etmiş, T.C. Bakanlar Kurulu'nun da bunu benimsemesinin ardından, "Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Uygulanması" başlığını taşıyan ikinci aşama projesi, Ocak 2000 tarihinde başlamıştır (Kestellioğlu, 2011: 127). Türkiye'de gerçekleşen bu süreç 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent konseylerinin kurulması ve 2006 yılında kent konseyi yönetmeliğinin çıkarılması ile kurumsal bir yapıya kavuşturulmuştur. Kent konseylerinin hukuki zemininin oluşturulmasıyla yerel demokrasi ve katılım, kurumsallaştırılarak tabana yayılmaya başlamıştır (Öner, 2005: 61).

Günümüzde Türkiye'de büyükşehir, büyükşehir ilçe, il, ilçe ve belde belediyelerinin sayısı 1392'dir (T.C. İçişleri Bakanlığı, 2023a). Buna karşılık kent konseyi sayısı ise 400 civarındadır (Ankara Kent Konseyi, 2023). Belediye sayısına oranla kent konseyi teşkilatlanmasının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Kent Konseylerinin kuruluşunun kanuni bir zorunluluk olmasından dolayı seçilerek göreve gelen belediye başkanlarının bu konuda yeterli bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

3. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Yeni Kentsel Gündem Ve Katılımcı Bütçeleme Perspektifinden Kent Konseyleri

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen ve dünya genelinde sürdürülebilirlik hedeflerini belirleyen bir çerçeve sunmaktadır. Bu amaçlar, kentsel alanlarda yaşayan milyarlarca insanı etkileyen sorunları ele alır. Yeni Kentsel Gündem (YKG) ise kentlerin daha sürdürülebilir, kapsayıcı ve dirençli hale gelmesini hedefler. Katılımcı bütçeleme uygulamaları da yerel halkın kentsel politika yapımına daha fazla katılımını teşvik eder. Buna göre Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Yeni Kentsel Gündem (YKG) ve Katılımcı Bütçeleme; birbirini tamamlayan, yerelde yönetime katılım mekanizması olan kent konseylerinin ortaya çıkış gerekçesini çok yönlü olarak açıklayan, kent konseylerinin çalışmalarına yönelik amaç, hedef ve faaliyetlerin belirlenmesine ilişkin hususları içeren, politika yapıcılar ve uygulayıcılar için rehber niteliğindeki kurallar ve uygulamalar bütünüdür.

3.1. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Kent Konseyi ve Kentle İlişkisi

Türkiye 1992 yılında BM nezdinde Rio'da gerçekleştirilen Dünya Zirvesi sonrasında sürdürülebilir kalkınma kavramını gündemine almıştır. Küresel dönüşüm sürecinin aktif ve önemli aktörlerinden biri olmak amacıyla Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndan (1996-2000) itibaren hazırladığı ulusal kalkınma planlarında sürdürülebilirlik konusuna yer vermiştir. 2019-2023 dönemi için hazırlanan ve yürürlükte olan 11. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da sürdürülebilirlik kavramı çeşitli başlıklar altında değerlendirilmiş ve SKA'ların gerçekleşmesi için ulusal düzeyde yapılacaklar ayrı bir alt başlıkta ele alınmıştır.

19 Temmuz 2022 tarihli Resmî Gazete 'de yayınlanan T.C. Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile ülke düzeyinde gerçekleştirilen SKA çalışmalarını takip etmek ve konu ile ilgili çalışma yürüten kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak üzere ilgili bakanlık ve diğer resmî kurumların başkanlarından oluşan "Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Kurulun çalışmaları, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı koordinasyonunda yürütülecektir. Toplumsal farkındalığı artırma ve tüm paydaşları kapsama amacıyla; SKA'ların eğitim müfredatına dâhil edilmesi, okullarda farkındalık artırmaya yönelik etkinlikler düzenlenmesi, proje, yarışma vb. organizasyonların yapılması yararlı addedilmektedir. Ayrıca, Belediyeler, kent konseyleri gibi yerel yönetimlerin sürece dâhil edilmesi, SKA'ların ülke genelinde uygulanması, farkındalığın artırılması ve bilgi paylaşımı için önem arz etmektedir (SBB, 2019). Buna göre sürdürülebilir kalkınma amaçlarının yerel politika belgesi olan stratejik planlara ve ilgili diğer dokümanlara entegre edilmesiyle uygulamanın somutlaştırılması mümkün olacaktır.

Kentlerin gıda üretimi ve dağıtımında önemli rolleri söz konusudur. SKA 2, açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve bunun için sürdürülebilir tarımı destekleme hedeflerini vurgulamaktadır. Yerel gıda sistemlerini güçlendiren çalışmalar bu amaçların gerçekleşmesine önemli katkılar sağlamaktadırlar. Kentler, temiz su temininde ve atık su yönetiminde de büyük bir sorumluluğa sahiptir. SKA 6, "Temiz Su ve Sanitasyon" ile ilgili hususları içermekte ve kentsel alanlarda su kaynaklarının sürdürülebilir şekilde kullanılmasını ve sanitasyon altyapısının iyileştirilmesini hedeflemektedir. Bu amaçları yerine getiren kentler sakinlerine daha sağlıklı yaşam imkânı sunmuş olurlar. SKA 8 ise "İyi İş ve Ekonomik

Büyüme” konusunda yapılması gerekenlere ilişkin hususları açıklamaktadır. Kentler, iş imkânlarının oluşturulması-geliştirilmesi ve ekonomik büyümenin desteklenmesinde kilit rol oynarlar. SKA 8, kentsel alanlarda işsizliği azaltmayı, iş yerlerinin çeşitliliğini artırmayı ve herkese eşit ekonomik fırsatlar sunmayı amaçlamaktadır. Kentlerin sürdürülebilir, kapsayıcı ve dirençli hale gelmesine ilişkin hedefler ise “Yaşanabilir Şehirler” SKA 11 başlığı altında ifade edilmektedir. SKA 11, kentlerin altyapıyı iyileştirme, ulaşım sistemlerini geliştirme, yeşil alanları artırma ve dezavantajlı gruplara odaklanma yoluyla bu hedefi gerçekleştirebileceğini ifade etmektedir. Toplumun tüketirken de üretirken de sorumluluk bilinciyle hareket etmesine işaret eden “Sorumlu Tüketim ve Üretim” SKA 12 başlığı altında ise kentlerin, tüketim alışkanlıkları ve üretim süreçleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. SKA 12, kentsel alanlarda sürdürülebilir üretim ve tüketimi teşvik etmektedir. Bu da kaynakların daha verimli kullanılması ve atık miktarının azaltılması anlamına gelmektedir.

Marmara Bölgesi’ndeki belediyelerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilgili farkındalık düzeyi, kurumsal yapılanmaları, politikaları ve uygulamaları ile ilgili mevcut durumu ortaya koymak amacıyla 2021 yılında gerçekleştirilen “Yerel Yönetimler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Çalışmaları Araştırması’nda Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile ilişkilendirilen projelerde belediyelerin en çok iş birliğini merkezi yönetim kurumları, üniversite ve sivil toplum kuruluşları, en az iş birliğini ise sırasıyla medya kuruluşları, meslek odaları ve kent konseyleri ile gerçekleştirdiği belirlenmiştir (Marmara Belediyeler Birliği, 2022). Katılımın verimliliği ve hizmet kalitesini artıracığı bunun yanında kamu kaynağındaki israfın önüne geçeceği önermesinden yola çıkarak kent konseylerinin iş birliği yapılacak en önemli ve öncelikli mekanizma olarak görülmesi gerektiği yaklaşımı belediyenin seçilmiş ve atanmış görevlileri tarafından benimsenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

3.2. Yeni Kentsel Gündem ve Kent Konseyleri

Yeni Kentsel Gündem (YKG), 2016 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen önemli bir uluslararası belge olarak kentlerin gelecekteki gelişimini şekillendiren bir çerçeve sunmaktadır. YKG, kentsel alanlarda sürdürülebilir kalkınmayı teşvik ederken kentlerin daha kapsayıcı, dirençli ve sürdürülebilir olmasını da hedeflemektedir. Kent konseyleri de bu hedeflere yerel düzeyde uyum sağlama görevini üstlenmektedirler. YKG hedeflerini yerel şartlara uyarlamak ve uygulamak, belediyelerin dolayısıyla kent konseylerinin temel sorumluluklarından biridir. YKG katılımcılığı önemsemekte ve yerel toplulukların kentsel politika yapımına aktif olarak katılmasını teşvik etmektedir. Kent sakinlerini, yerel siyasal ve yönetsel unsurları ve sivil toplum kuruluşlarını kentsel projelerin tasarımı ve uygulanmasına dâhil etmek, YKG'nin ana ilkelerinden birini yansıtmaktadır. Kent Konseyleri de bu katılımcılığı sağlama görevini üstlenmektedirler. Kentlerde sürdürülebilir altyapının geliştirilmesi ve hizmetlerin iyileştirilmesi YKG'nin en önemli hedeflerindedir. Kent Konseyleri, yerel altyapı projelerinin planlanması ve yönetilmesinde de önemli bir rol oynarlar. Kentlerin su temini, ulaşım ağı, enerji verimliliği gibi alanlarda sürdürülebilirlik hedeflerini gerçekleştirmek için Kent Konseylerinin liderlik yapması önemlidir (UN, 2017). Bu yönüyle Yeni Kentsel Gündem, geleneksel kamu yönetimi yaklaşımına önemli bir değişim getirmektedir. YKG; daha katılımcı, kapsayıcı, sürdürülebilir ve esnek bir yönetim anlayışını teşvik ederken kentsel yönetimde daha fazla demokratiklik ve adaleti sağlama amaçlarına odaklanmaktadır.

Kent Konseylerinin sürdürülebilir kentsel gelişme süreçlerindeki rolleri ve sorumlulukları:

- Politika Geliştirme ve Yürütme
- Katılımcı Planlama
- Kaynak Yönetimi
- Eğitim ve Bilinçlendirme

olarak özetlenebilir (UN, 2017).

3.2.1. Türkiye Cumhuriyeti Yeni Kentsel Gündemin Uygulanmasına İlişkin Ulusal Raporu

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının(SKA) yerel düzeyde uygulanmasının aracı olan “Yeni Kentsel Gündem (YKG) Ulusal Raporlama Çalışması”, katılımcı bir yaklaşımla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çalışma grubunca; ilgili kurum ve kuruluşlardan bildirilen odak noktalarından alınan bilgiler, belediyelerinden elde edilen örnek uygulamalar ve belediye birliklerinin görüşleri doğrultusunda, kalkınma planları, “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Türkiye 2. Ulusal Gözden Geçirme Raporu”, “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Değerlendirme Raporu” ve ilgili tüm politika dokümanları ile bütünleşik olarak

yürütülmüştür. YKG'nin uygulamasının yanı sıra ulusal ilerlemenin raporlanmasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın koordinasyonunda bir çalışma grubu kurulmuş ve kamu kurumlarının, STK, özel sektör ve yerel yönetimlerin sürece doğrudan katılım ve katkılarının alınması sağlanmıştır. Türkçe 'ye çevrilen tüm doküman ve duyurular internet sitesinde paylaşılmaktadır (CSB, 2021).

3.3. Kentsel Politika Yapımına Toplumsal Katılım Aracı Olarak Katılımcı Bütçeleme

Bütçe, genel anlamda devletin belli bir süre için gelir ve giderlerini tahmini olarak belirleyen, devletin üstlendiği görevlerin somutlaşmış ve parasallaşmış hali, kamu gelirlerinin kaynaklarını, kamu giderlerinin sarf yerlerini gösteren bir belge ve ayrıca devletin iktisadi ve sosyal amaçlarını belirleyen bir düzenleme ve hükümetlerin temel siyasi programı olarak kabul edilmektedir (Meriç, 2013:156). Katılımcı bütçeleme ise genel olarak yerel yönetimlerin harcama önceliklerinin halkın katılımı ve öncelikleri doğrultusunda belirlendiği ve bütçelendirildiği bir süreci tarif etmektedir. 1989'da Porto Alegre'de temelleri atılan bu süreç, bugün farklı biçimlerde Amerika kıtasından Avrupa'ya, oradan da Asya ve Afrika'ya uzanan binlerce şehirde farklı şekillerde uygulanan bir yerel demokrasi modelidir (TEPAV, 2007). Bu süreçte kentte katılımcı bütçenin uygulanmasıyla birlikte halk katılımı, halk planlaması ve halk denetimi, yerel yönetim bütçesi üzerinde uygulanmaya başlamıştır (Bayramoğlu, 2015: 134). Katılımcı bütçeleme süreci, yerel yönetimlerin daha şeffaf, adil ve demokratik bir bütçe yönetimine geçişine imkân veren bir süreçtir. Dolayısıyla bu süreç, yerelde halkın ihtiyaçlarını daha iyi yansıtan projelerin seçilmesine zemin oluşturarak yerel demokrasinin güçlendirilmesini teşvik etmektedir.

Katılımcı bütçeleme modelinde vatandaşlar, gelecek yılın belediye bütçesini oluşturmaya ve bir önceki yılın gerçekleşmiş sonuçlarını tartışmaya karar verici düzeyde katılmaktadırlar. Bu aşamada, uygulanacak proje ve hizmetler belirlenerek bu proje ve hizmetlerin gerçekleşmesi için gerekli finansal çerçeve çizilmekte ve ayrıntılarıyla tartışılmaktadır. Vatandaşların ikamet ettikleri bölgelerdeki yerel yönetim birimlerinin, çoğunlukla belediyelerin, halka karşı açık, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu içinde hareket etmeleri, katılımcı bütçeleme sürecinin başarısı için son derece önemli bir faktördür. (Ergen, 2012:326). Katılımcı bütçeleme, yerel yönetimlerin bütçe planlama sürecinde önceliklerinin belirlenmesi yaklaşımını güçlü bir şekilde destekleyen ve vatandaşın bu süreçlere doğrudan katılımını sağlayan önemli bir araçtır.

Ülkemizde katılımcı bütçeleme anlayışına uygun ilk çalışmalar, Yerel Yönetim Reformuna Destek projesi kapsamında 2007 yılında pilot yerel yönetimlerde proje çalışmaları ile başlatılmış ve bu kapsamda UNDP'den mali destek sağlanmıştır. Projenin özel hedeflerinde yerel yönetimlerde söz sahibi olan kurumların kapasitelerinin artırılması, seçilmiş pilot yönetimlerde bütçe süreçlerinin, mali yönetim ve hizmet sunumunun iyileştirilmesi ve bütçeleme sürecinin etkin bir biçimde sürdürülebilmesi için eğitim programları ve el ilanı gibi materyallerle belediye personelinin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır. (TEPAV, 2007). Proje kapsamında "hizmet geliştirme planlarının hazırlanması", "stratejik planlama araçlarının geliştirilmesi", "çok yıllık yatırım programlaması" üzerine katılımcı yaklaşımlar geliştirilmiştir. Özgün bir model çerçevesinde bütçeyi uygulama çalışmalarını sürdüren Çanakkale Belediyesi, bu konuyla ilgili olarak "yatırım planlama komitesi" adında bir yapı oluşturmuştur. (Sakinç ve Bursalıoğlu, 2014:8). İyi uygulama örneklerinin standartlaştırılarak yaygınlaştırılmasında yarar görülmektedir. Katılımcı bütçeleme yaklaşımının benimsenmesi için kent konseylerine önemli görevler düşmektedir.

4. Nilüfer Ve Selçuklu Kent Konseylerinin Kurumsal Yapısı, Proje Ve Faaliyetlerine İlişkin Değerlendirme

Kent konseyleri; 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kurulması zorunlu kent yönetim yapılarından. Kanununun 76. maddesinde Kent Konseyinin kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye yönelik çalışmalar yapacağı ifade edilmiştir. Bu çalışmaların yürütülmesinde Belediyeler; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar. Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseylerinin çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir (Resmî Gazete, 2005). 2006 yılında yayınlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile kurumsal yapının nasıl oluşturulacağı, üyeleri, organları, çalışma usulleri, belediye ile ilişkileri belirlenmiştir (Resmî Gazete, 2006).

4.1. Selçuklu ve Nilüfer Kent Konseylerinin Kurumsal Yapısı

Selçuklu Kent Konseyi Başkanı aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisi'nden belediye meclis üyesidir. Kent konseyinin Genel Sekreterliğini ise belediyenin Halkla İlişkiler Müdürü yürütmektedir. Bu durum belediye ve kent konseyi iş birliğini kolaylaştırıcı olabileceği gibi kent konseyinin bağımsızlığını da olumsuz yönde etkileyebilecektir. Yürütme Kurulunca karar defteri tutulmamaktadır. Sürdürülebilirlik; izleme ve değerlendirme ile doğrudan ilişkili olduğundan sonraki dönemlerde görev alacaklara rehberlik etmesi bakımından kararların kayıt altına alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Bakıldığında internet sitesine erişim sağlanamadığı görülmektedir. Açıklık, şeffaflık, saydamlık ve hesap verme ilkelerine uygun olarak internet sitesi erişilebilir hale getirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Nilüfer Kent Konseyi Başkanı, bir iş kadını ve sektörüyle ilgili bir sivil toplum kuruluşunun yöneticisi olup belediye idari teşkilatı ve organlarında görevli değildir. Genel Sekreter belediye çalışanıdır. Statüsü ve pozisyonu hakkında bilgi edinilememiştir. Aktif, arşivlenmiş ve güncel bilgilere erişim sağlanabilen bir internet sitesine sahiptir ve Kent Konseyine ilişkin detaylı bilgiler içermektedir. Nilüfer Kent Konseyi açıklık, şeffaflık, saydamlık, hesap verme ilkelerine uygun hareket ederek tüm proje ve faaliyetlerine ilişkin bilgileri dönemler itibarıyla hazırladığı raporlarla paylaşmaktadır. Raporlara kent konseyinin internet sitesinden erişilebilmektedir.

Kent Konseyleri bünyesinde oluşturulan meclisler, çalışma grupları ve yürütme kurulunun profili Tablo 1., Tablo 2., ve Tablo 3. te gösterilmiştir.

Tablo 1. Kent Konseyleri Bünyesinde Oluşturulan Meclisler

Nilüfer Kent Konseyi	Selçuklu Kent Konseyi
<ul style="list-style-type: none"> - Kadın Meclisi - Gençlik Meclisi - Çocuk Meclisi - Emekliler Meclisi - Çevre Meclisi 	<ul style="list-style-type: none"> - Kadın Meclisi - Gençlik Meclisi, - Çocuk Meclisi - Engelli Meclisi - Çevre ve Sıfır Atık Meclisi

(Nilüfer Kent Konseyi, 2023a), (Selçuklu Kent Konseyi Genel Sekreteri, kişisel iletişim, 11 Ağustos 2023)

Tablo 2. Kent Konseyleri Bünyesindeki Çalışma Grupları

Nilüfer Kent Konseyi	Selçuklu Kent Konseyi
<ul style="list-style-type: none"> - Engelli Hakları Çalışma Grubu - Kırsal Alan Çalışma Grubu - Hayvan Hakları Çalışma Grubu - Melih Elal Okuma Grubu - Ahmet Cevzici Felsefe Okumaları Grubu - Cevdet İrketi Çocuk Okuma Grubu - Fotoğrafçılık Grubu - Sevgi ve Kardeşlik Korosu - Bisiklet Grubu 	Çalışma grupları oluşturulmamıştır.

(Nilüfer Kent Konseyi, 2023a); (Selçuklu Kent Konseyi Genel Sekreteri, kişisel iletişim, 11 Ağustos 2023)

Tablo 3. Kent Konseylerinin Yürütme Kurulu Profili

Nilüfer Kent Konseyi Yürütme Kurulu	Selçuklu Kent Konseyi Yürütme Kurulu
<ul style="list-style-type: none"> - Başkan - Genel Sekreter 	<ul style="list-style-type: none"> - Başkan- Belediye Meclis Üyesi - Genel Sekreter- Belediye Halkla İlişkiler Müdürü

- Kadın Meclisi	- Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Temsilcisi
- Gençlik Meclisi	- Kadın Meclisi Başkanı-İlçe Sağlık Müdürü
- Emekliler Meclisi	- Gençlik Meclisi Başkanı
- Akademik Odalar Temsilcisi	- Çevre ve Sıfır Atık Meclisi Başkanı
- Meslek Odalar Temsilcisi	- Selçuklu İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Mahalle Muhtarı Temsilcisi	- Necmettin Erbakan Üniversitesi-Akademisyen
- STK Temsilcisi	- Selçuk Üniversitesi-Akademisyen
- Sendika Temsilcisi	- Yeşilay
- Üniversite Temsilcisi	- Selçuklu İstihdam ve Sosyal Destek Derneği
- Üye Temsilcisi	- Gençlik Çalışanları Derneği
	- Türkiye Sakatlar Derneği Konya Şubesi
	- Delta Dağcılık Spor Kulübü

(Nilüfer Kent Konseyi,2023a); (Selçuklu Kent Konseyi Genel Sekreteri; kişisel iletişim, 17 Ağustos 2023)

Nilüfer Kent Konseyi katılımı artırmak amacıyla farklı düzeylerde katılım mekanizmalarını hayata geçirmiştir. Çalışma grupları da bunlardan biridir. Selçuklu Kent Konseyinde çalışma grupları oluşturulmamıştır. Bu durum katılımın tabana yayılmasını engellemektedir. Çalışma grupları kurularak gönüllük ilkesiyle kent yönetimine katılım, Selçuklu Kent Konseyi tarafından da teşvik edilmelidir.

4.2. Selçuklu Kent Konseyi Genel Kuruluna İlişkin Değerlendirme

Selçuklu Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planında “Kent Konseyi ile ilgili hususlar Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi ve Hizmet Kalitesinin Artırılması” stratejik amacına bağlı stratejik hedef olarak “Demokratik Katılımın Halkın Tümüne Yayılması ile Hizmet Kalitesinin Artırılması” olarak belirlenmiştir. Buna bağlı olarak performans hedefinin de belediyenin STK’lar, muhtarlar ve bölge halkı ile ortak yönetim anlayışını devam ettirmek, Kent Konseyi projelerini hayata geçirmek şeklinde belirlendiği görülmüştür. Performans göstergeleri; Kent Konseyinde gerçekleşen proje sayısı, Kent Konseyi kapsamında oluşturulan meclis sayısı, faaliyetler ise “çocuk meclisi, engelli meclisi, kadın meclisi ve gençlik meclisi çalışmalarının yapılması” şeklinde yer almıştır (T.C. Selçuklu Belediyesi, 2020a). Kent Konseyleri belediyelerin bir organı değildir. Dolayısıyla idarenin stratejik planında kent konseyi ile ilgili performans göstergelerine ve faaliyetlere yer verilmemelidir.

Selçuklu Kent Konseyi tarafından gerçekleştirilecek organizasyonların çalışmalarının planlanması ve yürütülmesi amacıyla Halkla İlişkiler Müdürlüğü bünyesinde Kent Konseyi Servisi kurulmuştur. Bu servisin görev ve sorumlulukları; Kent Konseyi ve alt konseyleri olan Kent Konseyi’nin kurumsal yapısı içinde bulunan Çocuk Meclisi, Gençlik Meclisi, Kadın Meclisi, Engelli Meclisi ile ilgili tüm çalışmaları yürütmek, Kent Konseyinde alınan kararların gerçekleştirilmesi amacı ile iş ve işlemleri takip etmek, Kent Konseyi çalışmalarında Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmesi gereken iş ve işlemleri müdürlüğe rapor etmek olarak belirlenmiştir (T.C. Selçuklu Belediyesi, 2020b)

Kent Konseyi Genel Kurulunun, Kent Konseyi Yönetmeliğinin 8. Maddesinde sayılan üyelerden oluşacağı ifade edilmektedir. Genel Kurul’da siyasi parti temsilcileri olarak Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), İYİ Parti (İP) temsilcileri yer almaktadır. İlçede teşkilatlanmasını tamamlayan Saadet Partisi (SP), Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA), Yeniden Refah Partisi (YRP), Büyük Birlik Partisi (BBP), Demokratik Sol Parti (DSP), Gelecek Partisi gibi diğer siyasi partilerin temsilcilerinin genel kurulda yer almadıkları görülmektedir. Kent konseyinde farklı görüşlerin kendini ifade etmesi için gerekli çalışmaların yapılması yönetim dönemi içinde hesap sorma ve hesap verme mekanizmasının işlerlik kazanmasına imkân sağlayacağı düşünülmektedir

Selçuklu İlçesinde 750 civarında sivil toplum kuruluşu faaliyet göstermektedir. Selçuklu Kent Konseyinin Genel Kurul üyesi olan 23 sivil toplum kuruluşundan bazılarının farklı ilçelerde veya il düzeyinde teşkilatlanmış oldukları görülmektedir (Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2023). Bu durumun kent konseyinin çalışma düzenini ve etkinliği ne yönde etkilediği hususu değerlendirilmelidir. Bunun yanında ilçede kurulmuş ve faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının Selçuklu Kent Konseyine dâhil ol(a)mamalarının hemşehri hukukunun gelişmesinin önünde bir engel teşkil edebileceği göz önünde

bulundurulmalıdır. İlçede faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşunun sayısına oranla genel kurul üyesi STK sayısının oldukça düşük olduğunu da söyleyebiliriz. Üye STK'ların faaliyet alanları şehit aileleri ile dayanışma, eğitim ve kültürel tanıtım, sanayi ve iş dünyası, engelliler, uluslararası iletişim ve iş birliği, birey ve toplumu zararlı alışkanlıklardan koruma, hak ve savunuculuk, sosyal yardımlaşma ve dayanışma şeklindedir. Toplumsal ihtiyaçlar ve sorunlar göz önünde bulundurulduğunda gıda, tarım ve hayvancılık, imar, şehircilik ve kalkındırma, çevre, doğal hayat ve hayvanları koruma ile sağlık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının da kent konseyine katılımının sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

Selçuk Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi genel kurul üyesidir. Necmettin Erbakan Üniversitesi Selçuklu İlçesinde olmamasına rağmen genel kurula katılmakta olup üniversite temsilcisi aynı zamanda Selçuklu Kent Konseyi yürütme kurulu üyesidir. Sanayi Odası, Ticaret Borsası, Esnaf Sanatkarlar Odası, Baro, Selçuklu Ziraat Odası, Makine Mühendisleri Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası temsilcileri de genel kurul üyeleri arasında yer almaktadır.

Selçuklu ilçesine bağlı 72 mahalle bulunmaktadır. Kent Konseyi Yönetmeliğinin 8. Maddesi (ç) fıkrasına uygun olarak toplam muhtarlık sayısının % 30'u olan 21 muhtarlık genel kurul üyesidir. Söz konusu yönetmeliğin 8. Maddesi (c) fıkrası gereğince sayısı 10'u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri; İlçe Sağlık Müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıf Müdürü, Mal Müdürü, İlçe Müftülüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Tapu Müdürü, İlçe Nüfus Md, İlçe Tarım ve Orman Müdürü genel kurul üyesi olarak belirlenmiştir. İşçi sendikası olarak Hizmet-İş Sendikası, memur sendikalarından Diyanet-Sen ve Bem-Bir-Sen genel kurulda yer almaktadır. Diğer sendikaların temsilcilerinin genel kurula katılımına yönelik çalışmalar yürütülmelidir.

4.3. Selçuklu Kent Konseyinin Proje ve Faaliyetleri

Selçuklu Kent Konseyinin 2019-2023 dönemi faaliyetleri Kent Konseyi Genel Sekreteri tarafından Belediye resmi kayıtlarına dayanılarak hazırlanan bilgi notunda yer alan bilgiler üzerinden incelenmiştir. Proje ve faaliyetler Kent Konseyinin yönetmelikte belirlenen görevleri ve çalışma ilkeleri açısından sınıflandırılmıştır.

Hemşerilik hukukunun, ortak yaşam bilincinin, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının geliştirilmesine yönelik yürütülen proje/faaliyetler:

Kadın Meclisi

- Dünya Kadınlar Günü kutlama etkinlikleri
- Doğa yürüyüşü ve kamp,
- Egzersiz ile beden ve zihin farkındalığı projesi
- Kahvaltı ve iftar programları
- Selçuklu'da ikamet eden, 18-50 yaş arası kadınlara yönelik moda tasarım ve üretim, müzik, takı tasarım, hat, amigurumi, çini seramik, kâğıt katlama, resim, etkili iletişim, diksiyon, ses eğitimi (koro) ve yetişkin drama atölye çalışmaları,

Gençlik Meclisi

- Bahar Etkinlikleri,
- Gençlik Buluşması,
- Ortaokul ve Liseler Arası Tiyatro Yarışması,
- Gençlik Meclisinin tanıtım günleri,
- Oryantiring organizasyonu,
- Selçukludaki üniversiteleri kazanan öğrencilere "Selçuklu'ya hoş geldiniz etkinliği"
- Selçuklu Üniversitesi Oryantasyon Etkinlikleri,

- Allah zihin açıklığı versin, sınavda başarılar etkinlikleri,
- Ankara kültür gezisi,
- Söyleşiler, bilgilendirme toplantıları, festivaller, spor etkinlikleri.

Sürdürülebilir kalkınma ve çevreye duyarlılık çerçevesinde gerçekleştirilen proje ve faaliyetler

Çevre ve Sıfır Atık Meclisi

- Atık Toplama ve Ayrıştırma Etkinliği,
- Çevre ve sıfır atık platformu fidan dikimi organizasyonu,
- Dönüşüm Evde Başlar Projesi,
- Kampüs temiz kalsın, gençlik nefes alsın projesi,
- 2030 iklim değişikliği farkındalık projesi,
- Kuş Evi Projesi

Sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya yönelik gerçekleştirilen proje ve faaliyetler

Kadın ve Gençlik Meclisi

- Ramazan ayı etkinlikleri,
- İftar ve sahur programları,
- Aşure Günü Organizasyonu,
- Anne Eli Değmiş Gibi Organizasyonu üniversite öğrencilerine sabah-akşam ikramlık.

Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkı sağlayan proje faaliyetler

- Otizmde Dijital Terapi Kütüphanesi Projesine destek- Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı,
- Hayatı Seyretme Yaşa Projesine destek- Yeşilay,
- Hatıra Yaz Okulu Yetim ve Yetim Anneleri Projesine destek- İHH İnsani Yardım Vakfı,
- Yerel yönetimlerde acil tıp ve afet yönetimi etkinliği,

Katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirme konularında yürütülen faaliyetler

- Gençlik Meclisinin İRAM, SETA ve Büyükelçilikleri ziyareti,
- Selçuklu Gençlik Zirvesi” tecrübe ve deneyim paylaşımı, eğitim, bilgilendirme,
- Selçuklu belediyesi kent konseyi ve meclislerinin tanıtım çalışmaları,
- Türkiye Yazarlar Birliği Kültürel Etkinliklerine destek-Büyükşehir, Meram ve Karatay Belediyeleri ile iş birliği,
- Okudukça Değişiyorum Projesine destek- Konya Denetimli Serbestlik Müdürlüğü,
- İlk İlmek İlk Kilim Dokuma-Kodlama projesine destek-İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Anaokulu,
- İlk Yardım sınıfı oluşturulması Projesine destek-İlçe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü,
- Konya Savunma Sanayi Tedarikçi Buluşmaları Fuar Organizasyonuna Destek-Konya Sanayi Odası ile iş birliği,

4.4. Nilüfer Kent Konseyi Genel Kuruluna İlişkin Değerlendirme

Nilüfer Belediyesi'nin 2020-2024 dönemini kapsayan Stratejik Planında, Nilüfer'de yaşayan tüm gençleri temsilen Nilüfer Kent Konseyi Gençlik Meclisinin planlama ekibinin doğal üyesi olarak belirlendiği ve birlikte çalışmalar yürütüldüğü belirtilmiştir. Bununla birlikte Kent Konseyinin stratejik planlama çalışmalarına gönüllüleri vasıtasıyla katıldığı “Mahalle Çalıştayları”nın mahallelere duyurusunun yapılması, kent konseyi meclislerinin beklentilerinin yazılı olarak alınarak Stratejik Plana yansıtılması gibi konularda iş birliği yapıldığı ifade edilmektedir. Stratejik Planda fiziki kaynak olarak 2 adet binanın

Kent Konseyine tahsis edildiği bilgisi de yer almaktadır. Planlama ekibi GZFT analizinde Nilüfer Kent Konseyi faaliyetlerinin desteklenmesini ve Kent Konseyi ile etkili iletişim ve iş birliği sayesinde halka çabuk ulaşım sağlanması güçlü yönleri arasında zikretmiştir. Planda, Kentsel ve Kırsal Gelişim, Toplumsal Gelişim, Ekonomik Gelişim stratejik amaçlarını gerçekleştirmek için Kent Konseyi iş birliği yapılacak birimler arasında belirlenmiştir. Bu iş birliği sırasında Kent Konseyinin çalışmalarının yürütülmesi de Basın ve Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün faaliyet ve projeleri arasında sayılmıştır (Nilüfer Belediyesi, 2023).

Nilüfer Kent Konseyi 2021 yılı Genel Kurul Hazirun listesinde; Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), İyi Parti (İP), HDP ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) temsilcileri yer almaktadır. İlçede teşkilatlanmasını tamamlayan birçok siyasi partinin genel kurulda temsil edilmedikleri görülmektedir. Bu durum yine Selçuklu Kent Konseyi ile benzeşmektedir. Kent konseyinde farklı görüşlerin kendini ifade etmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Nilüfer İlçesinde 900 civarında sivil toplum kuruluşu faaliyet göstermektedir. Selçuklu Kent Konseyindeki duruma benzer olarak Nilüfer Kent Konseyinin Genel Kurul üyesi olan 103 sivil toplum kuruluşundan bazılarının da farklı ilçelerde veya il düzeyinde teşkilatlanmış oldukları görülmektedir (Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2023). İlçede faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşunun sayısına oranla genel kurul üyesi STK sayısının oldukça düşük olduğu söylenebilir. Sivil toplum kuruluşlarının katılımının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Bursa Uludağ ve Bursa Teknik Üniversitelerinin temsilcileri, Noter, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler, Veteriner Hekimleri, Tabip, Mimarlar, Peyzaj Mimarları, Şehir Plancıları Odaları, Meteoroloji, Ziraat, Jeoloji, Çevre, Gıda, Maden, Makina Mühendisleri Odaları ile Baro ve Ticaret ve Sanayi Odası temsilcileri de genel kurul üyeleri arasında yer almaktadır. Akademik odalar açısından Kent Konseyine katılım Selçuklu Kent Konseyinden yüksektir.

Nilüfer ilçesine bağlı 64 mahalle bulunmaktadır. 22 muhtar genel kurul üyesidir. Kent Konseyi Yönetmeliğine göre belirlenen oranın aşıldığı görülmektedir. Ayrıca 26 Mahalle komitesinden gönüllüler de genel kurul üye listesinde yer almaktadır. Söz konusu yönetmeliğin 8. Maddesi (c) fıkrası gereğince kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarından sadece İlçe Tarım ve Orman Müdürü genel kurul üyesidir. Disk Birleşik Metal İş Sendikası, Disk Emekli-Sen, Öz Orman-İş Sendikası, Tarım Orman-Sen Bursa Şubesi, TÜMTİS genel kurula katılmaktadır. Diğer sendikaların temsilcilerinin genel kurula katılımına yönelik çalışmalar yürütülmelidir (Nilüfer Kent Konseyi, 2023b).

4.5. Nilüfer Kent Konseyinin Proje ve Faaliyetleri

Nilüfer Kent Konseyinin 2019-2023 dönemi faaliyetleri, Kent Konseyinin resmi internet sitesinde paylaşılan faaliyet raporları ve diğer içerikler üzerinden incelenmiştir. Proje ve faaliyetler, Kent Konseyinin yönetmelikte belirlenen görevleri ve çalışma ilkeleri açısından sınıflandırılmış ve önemli görülen projeler sürdürülebilir kalkınma amaçlarıyla eşleştirilerek detaylı olarak değerlendirilmiştir.

Hemşerilik hukukunun, ortak yaşam bilincinin, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının geliştirilmesine yönelik yürütülen proje/faaliyetler

Çocuk Meclisi

- Göçmen çocuklarla atölye çalışması,
- Çocuklara yaz döneminde eğitim verilmesi,
- Çocuk Okuma Grubu çevrimiçi toplantı
- Pandemi kurallarına uygun olarak Çocuk Meclisi'nin düzenlediği yarıyıl tatili etkinlikleri,

Kadın Meclisi

- Kadına Yönelik Şiddete Karşı protesto,
- Baro Kadın Hakları Komisyonu tarafından Kadın Meclisi Yürütme Kurulu ve Kadın Hakları Hukuk Çalışma Grubuna "6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Kapsamında Haklarımız ve Başvuru Yolları" eğitimi,
- Nilüfer Belediyesi'nin CEMR Avrupa Konseyi Avrupa Kadın-Erkek Eşitliği şartı sözleşmesinin bir parçası olması için görüş alışverişi,

Gençlik Meclisi

- Avrupa Birliği Erasmus+ “Digital Youth Work” projesinde Almanya, İspanya, İsrail, Slovenya ülkelerindeki gençlik çalışanları ile buluşma,
- Yerel Yönetimde Gençler Projesi Gençlik ve Katılım atölyesi, Go For Youth Hibe Programı,
- Nilüfer Gençlik Meclisi üyelerinin mahallelerdeki gençlerle deneyim paylaşımı,
- Gençlerde Akran Zorbalığıyla Mücadele Atölyesi,
- Hipodrom duvarlarına Gençlik Meclisi Sokak Sanatları Alt Çalışma Grubu tarafından grafiti yapılması,

Emekliler Meclisi

- Akıllı telefon ve sosyal medya kullanımı eğitimi,

Çalışma Grupları

- Melih Elal Okuma Grubu “Gerçeküstü Hayat, Fantastik Edebiyat” temasıyla çevrimiçi toplantı,
- Bisiklet etkinliği,

Sürdürülebilir kalkınma ve çevreye duyarlılık çerçevesinde gerçekleştirilen proje ve faaliyetler

- Kaz Dağları bölgesinde gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda ortaya çıkan çevresel sorunlar nedeniyle eylem,
- Sokak hayvanlarını besleme,
- Katı Atık Bertaraf ve Depolama Tesisi ile ilgili Bursa Büyükşehir Belediye Meclisince alınan karara askı süresinde itiraz,
- Güneş enerji santrali yapılmak istenen verimli tarım arazilerinin korunması için bölge halkına destek, protesto, basın açıklaması,
- Uluabat Gölü’nü gelecek nesillere taşımak, farkındalık yaratmak ortak basın açıklaması,
- NİS3, Nilüfer İklim Sözcüleri projesi: Hedefi “Uluabat Gölünü kurtarmak” olan online oyun,
- Dünya Su Günü’nde bazı bölgelerde sanayi atıklarının su ve çevre kirliliğine sebep olduğuna dair basın açıklaması,
- Su kaynağının (Uluabat gölü) kirletilmesine karşı eylem,
- 22 Mart Dünya Su Günü’nde “Nilüfer Çayı Temiz Aksın” basın açıklaması,
- Avrupa Atık Azaltım Haftası kapsamında Bokashi kovaları ile evsel atıklarla evde kompost yapımı,
- Atıkların tekrar veya dönüştürülerek kullanımı kapsamında tek yüzü kullanılmış kâğıtların diğer yüzü kullanıldıktan sonra dönüşüme gönderilmesi,
- Atık yağdan doğal sabun, bulaşık ve çamaşır makinesi deterjanı yapımı,
- Açılması planlanan altın ve gümüş maden işletmesinin su kaynaklarını (Emet Çayı ve Uluabat Gölü) kirliletme potansiyeli nedeniyle basın açıklaması,
- Kalker ocağı, kırma-eleme, yıkama ve hazır beton tesisine karşı protesto,
- Yapılmak istenen çimento fabrikasına karşı eylem yapılması,
- Termik santrallerin üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesini 3 yıl daha erteleyen yasal düzenlemenin geri çekilmesine yönelik basın açıklaması,
- Bölgedeki fabrika bacalarından kaynaklı koku sorununa karşı basın açıklaması,
- Nilüfer’de çevre ve halk sağlığını olumsuz etkileyen koku emisyonunun bilimsel yönleriyle değerlendirilmesi,
- Hava kirliliğine ilişkin yetkili birimlere toplu dilekçe sunma,
- Günümüz tüketim anlayışına karşı geliştirilen Tamirhane projesi ile onarım ve yeniden kullanım projesi,
- Nilüfer Belediyesi ve NİLKOOP ile FUSILLI projesi kapsamında Mahalle Komitesi üyeleri ile Mahalle Bostanı faaliyetleri,

- Tohum Alma ve Saklama Atölyesi,
- Tohum Takas Şenliği,
- Kolaylaştırıcı Dernek (KOD), Nilüfer Belediyesi, Nilüfer Kent Konseyi işbirliğinde BM, UNDP, GEF Küçük Destek Programı desteğiyle Yerel Yönetimler ve Kırsal Alan Yönetimi ve Planlaması Çalıştayı,
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 9. Madde 3. Fıkrasına istinaden imar planı yapma ve değiştirme yetkisi çerçevesinde gerçekleştirdiği, Mahallesi,...Ada,...parselde "Kültürel Tesis Alanından, Resmi Kurum Alanına dönüştürülmesi" şeklindeki imar planı değişikliğine karşı mahalle sakinlerinin basın açıklaması ve askı süresi içerisinde itiraz dilekçelerini ilgili kuruma vermesi,
- Park yapımı, fonksiyonel değişiklikler ile mevcut parkın yeniden düzenlenmesi,
- Mahallenin ihtiyaçları doğrultusunda mevcut pazar alanının katlı otopark, kapalı pazar yeri, düğün salonu gibi çok fonksiyonlu bina-tesise dönüştürülmesi,
- Mahalle Komitesinin mahalledeki imar planı değişikliği gündemli toplantısı,
- Bursa Büyükşehir Belediyesi Mekânsal Planlama ve Strateji Ofisi ve diğer kent konseyleri ile 2040 yılı 'Çevre Düzeni Planı' hakkında bilgilendirme toplantısı,

Sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya yönelik gerçekleştirilen proje ve faaliyetler

- Pandemi döneminde aile sağlığı merkezi ve Pazar çalışanları ile ambar, depo ve kargo işçileri için siperlik üretimi,
- Pandemi sürecinde dayanışma marketi,
- Pandemi döneminde kendi aracı olmayan hastane, aile sağlığı merkezi vb. zorunlu konularda ulaşım sorunu yaşayan 65 yaş üstü komşularının ulaşımını sağlanması,
- Manavgat Yangını, Elazığ Depremi Yardım Kampanyası,
- Ramazan ayında yerel çiftçileri, kadın derneklerini ve kooperatifleri desteklemek hem de ihtiyaç sahiplerini sağlıklı gıda ile buluşturmak amacıyla Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Tarımsal Kalkınma Kooperatifi iş birliği ile sağlıklı gıda paketi dayanışma çalışması,
- Pandemi sürecinde artan ekonomik kriz ile şiddetin mağduru olan kadınlarla dayanışma ağı 'Kız Kardeşlik Köprüsü Projesi',
- Mevsimlik tarım işçilerini ziyaret,
- Pandemi döneminde işten çıkarılan 9 kadın işçiye destek,

Katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirme konularında yürütülen proje/faaliyetler

- Pandemi sürecinde Canlı Konsey (sürdürülebilirlik),
- Pandemi "Belediye Başkanıyla Mahalle Buluşmaları" Mahalle Komitesi ve sakinleri ile çevrimiçi toplantı,
- Halkın kent yönetimine katılımını artırmak amacıyla, 2020-2024 Stratejik Plan Mahalle Çalıştayı için Nilüfer Kent Konseyi gönüllü ekiplerince her bir mahallede broşür dağıtımı, bilgilendirme ve çalıştaya davet faaliyeti,

4.6. Proje ve Faaliyetlerden İyi Uygulama Örnekleri

4.6.1. Sürdürülebilir Gıda ve Tarım (SKA 2: Açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek)

Nilüfer Belediyesi'nin ortağı olduğu FUSILLI "Fostering the Urban food System Transformation through Innovative Living Labs Implementation" Projesi, Avrupa Birliği tarafından Horizon 2020 Araştırma ve Yenilik Programı kapsamında finanse edilen, "Gıda ve Doğal Kaynaklar" konulu dört yıllık (2021-2025) bir projedir. Dört yıl boyunca proje ortağı olan Avrupa şehirleri FOOD2030 öncelikleri doğrultusunda daha sürdürülebilir gıda sistemlerine geçişlerini kolaylaştırmak için desteklenecektir. Bu doğrultuda FUSILLI projesi, şehirler, üniversiteler, KOBİ'ler, STK'lar ve endüstriler dahil olmak üzere 13 ülkeden 34 ortağın uzmanlığını bir araya getirmektedir. Nilüfer Belediyesi, FUSILLI projesi kapsamında bir yaşayan laboratuvar uygulaması geliştiren şehirlerden biridir. Bu konsept doğrultusunda kent genelinde sağlıklı gıda sistemleri

dönüşümünü sağlamayı hedefleyen Nilüfer Belediyesi, çatı tarımı uygulamaları, yerli üreticileri desteklemek adına satış merkezleri kurulması, Gıda Tüzüğü, Gıda Konseyi ve belediye bünyesinde bir Gıda Komisyonu oluşturulması gibi çeşitli faaliyetler gerçekleştirmeyi hedeflemektedir (Nilüfer Kent Konseyi, 2023b).

4.6.2. Mekânsal Planlama (SKA 11: Şehirleri ve insan yerleşimlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmak)

Nilüfer Belediyesi, Nilüfer Kent Konseyi ve özel bir anaokulunun ortak çalışmasıyla Çocuk Sokağı ve Parkının yapılması. Projenin ön hazırlıkları kapsamında 6 yaş grubu çocuklara harita, mimari, kent planlama, peyzaj ve estetik konularında bir dizi eğitim verilerek çocukların bu bilgileri de kullanarak hayallerini sokağa yansıtmaları ve nasıl bir sokakta oynamak istediklerini tasarımları istenmiştir. Projenin ikinci aşamasında çocukların tasarımlarının mekâna taşınması için, Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölümü ve Bursa Teknik Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nün de katkılarıyla 'Çocuk Sokağı Çalıştayı' yapılmıştır. Projeye son şekli verildikten sonra uygulamaya geçilmiştir. Ayrıca projenin uygulandığı 3 sokakta tek yön uygulamasına geçilerek, araç yolu genişliği azaltılarak "yavaşlatılmış sokak uygulaması" hayata geçirilmiştir (Nilüfer Kent Konseyi, 2023a).

4.6.3. Nilüfer Mahalle Komiteleri (SKA 16: Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve kapsayıcı toplumlar tesis etmek, herkes için adalete erişimi sağlamak ve her düzeyde etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturmak)

Nilüfer Belediyesi, halkın yerelde yönetim ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamak üzere, mahalle ölçeğinde yönetim birimi olarak "Mahalle Komiteleri" projesini 2009 yılında "Senin Mahallen, Senin Kararın" sloganıyla başlatmıştır. Komiteler; muhtar, aza, okul aile birliği, öğrenci temsilcisi, cami derneği, aile sağlığı merkezi temsilcisi, kadın derneği, eğitim ve dayanışma derneği, spor kulübü derneği, üniversite mezun derneği ve benzeri üyelerden oluşmaktadır. Mahalle Komiteleri, 5393 sayılı Belediyeler Kanununun Mahalle ve Yönetimi başlıklı 9. Maddesi ve Hemşeri Hukuku başlıklı 13. Maddesi yasal dayanak alınarak oluşturulmuştur. Mahalle Komitelerinin işleyişi, Nilüfer Kent Konseyi Mahalle Komiteleri İşleyiş Yönergesine göre yürütülmektedir (Nilüfer Kent Konseyi, 2023c). 5393 sayılı Belediye Kanununun "Mahalle ve yönetimi" başlıklı 9. maddesinde "Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir. Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür" denilmektedir. Mahalle komiteleri, belediye kanununda belirtilen mahalle yönetiminin somutlaşmış halidir.

Genel olarak her iki kent konseyine ait projelerin belirli bir amacı veya hedefi gerçekleştirmeye yönelik sınırlı bir süre içinde tasarlanmış olduğu, faaliyetlerinin ise organizasyonun günlük işleyişini sürdürmek ve istikrarını sağlamak amacıyla sürekli olarak gerçekleştirilen rutin işler şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. Kent konseylerinin gerçek anlamda kent yönetimine katılım işlevini yerine getirdiğini söyleyebilmemiz için genel kurullarında alınan ve belediye meclisine iletilen görüşlerin, belediye meclisinde görüşülmesi ve uygulama planlarına alınması gerekmektedir. Somutlaştırmak gerekirse; Nilüfer Kent Konseyi bünyesinde oluşturulmuş bir mahalle komitesinde görüşülerek karar alınan ve Selçuklu ve Nilüfer Kent Konseylerinin tüm proje faaliyetler arasında meclis kararı gerektiren tek örnek isimsiz sokaklara isim verilmesidir. Çünkü bu konu belediye meclisinin görevleri arasındadır. Mahalle komitesinde alınan "isimsiz sokakların isimlendirilmesine ilişkin karar" kent konseyi genel kurulunda görüşülerek değerlendirilmek üzere belediye meclisine iletilmiş ve karar alınarak uygulamaya geçilmiş ise gerçek anlamda yönetime katılım süreci gerçekleşmiştir denilebilir.

5. Sonuç

Mahalli müşterek nitelikteki kamu hizmetlerinin fayda-maliyet dengesiyle sunulması ve beklenen memnuniyeti oluşturması; hizmet ihtiyacının doğru tespiti, önceliklendirilmesi, bu ihtiyaçların karşılanmasında ortaya çıkan sorunların tespiti ve bunların çözümlerine ilişkin önerilerin yerel yönetim yaklaşımıyla ele alınmasına bağlıdır. Yerel kalkınma stratejilerini de içeren kentsel politikaların kentin her yönden gelişimine (olası) etkileri; siyasal, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel boyutlarıyla kentte yaşayan herkesi doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Küreselleşmenin etkisinin de hissedildiği bu yeni kentsel politikalar kentin geleceğini şekillendirirken, sonuçlarından doğrudan veya dolaylı etkilenen olan kentin yönetime katıl(ma)maması, var olan sorunların çözümünü zorlaştırmakta, sağlıklı ve sürdürülebilir kentleşmeyi de olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Yeni Kentsel Gündem (YKG) ve Katılımcı Bütçeleme (KB) birbirleri ile yakından ilişkili kavramlardır ve Kent Konseyleri bu konularla ilgili süreçlerdeki en önemli kurumsal yapılardır. Bu bağlamda, kentsel politika yapımında daha sürdürülebilir, kapsayıcı ve demokratik sonuçların elde edilmesine katkıda bulunabilecek stratejiler ve yaklaşımlar geliştirmek için bu kavramların bir arada ele alınması gerekmektedir. Kent konseylerinin yapacakları çalışmalarda ulusal ve küresel politika belgelerine atıfta bulunmaları güncel meselelerin kent yaşamındaki etkilerinin izlenmesi bakımından önem arz etmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), kentlerin sürdürülebilirlik hedeflerini destekleme ve kentsel gelişme ile refahı artırma potansiyelini vurgulamaktadır. Kentler, temiz su, sürdürülebilir üretim ve tüketim, iş olanakları, gıda güvenliği ve yaşanabilir şehirler gibi bir dizi SKA hedefini hayata geçirme konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Ancak bu hedeflere ulaşmak için yerel yönetimler, sivil toplum, özel sektör ve yerel topluluklar arasında iş birliği ve bu aktörlerin süreçlere aktif katılımı gerekmektedir. Bu sayede kentsel alanlar, sadece sürdürülebilir kalkınmanın bir parçası olmakla kalmayacak, aynı zamanda daha yaşanabilir ve adaletli toplumlar haline geleceği düşünülmektedir.

Yeni Kentsel Gündem, kentsel politika yapımında önemli bir çerçeve sunmaktadır. Kent Konseyleri de bu çerçevenin uygulanmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Kent Konseyleri, YKG'nin hedeflerini yerel düzeyde hayata geçirme, katılımı teşvik etme, sürdürülebilir altyapıyı geliştirme ve yerel topluluğu bilinçlendirme konularında önemli sorumluluklar üstlenmektedirler. Sorumlulukların yerine getirilmesiyle kentler, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir parçası haline gelir ve gelecek kuşaklara daha iyi bir yaşam kalitesi sunma potansiyeline sahip olurlar. Gündemi yakalayan bir kent ve kentli olgusunu tesis edebilmek için kent konseyleri projelerini sürdürülebilirlik amaçları doğrultusunda geliştirmelidir.

Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamak Kent Konseyinin görevleri arasında sayılmıştır (Resmî Gazete, 2006). Ancak Selçuklu ve Nilüfer Kent Konseyleri belediye meclisinde gündem belirlemede yeterince etkili değildir. Çünkü her iki kent konseyinin bünyesindeki meclislerde ve çalışma gruplarında oluşturulmuş ve kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulan görüş ve bu görüşlere bağlı olarak ilgili belediye meclislerince alınan hiçbir karar bulunmamaktadır. Kent yönetimine gerçek anlamda katılımın sağlanması noktasında kent konseyinin belediye meclisine görüş sunabilme kapasitesinin geliştirilmesi gereklidir. Kent konseylerinin kent yönetimindeki etkinliğini artırmak için aşağıdaki önerilerin dikkate alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir:

- Katılımcılığın artırılması amacıyla daha fazla yerel sivil toplum kuruluşu, uzmanlar, iş sahipleri, kanaat önderleri ve vatandaşlar kent konseylerine katılmaya teşvik edilmelidir. Katılımcılığı artırmak için düzenli toplantılar, seminerler ve çalıştaylar düzenlenmelidir.
- Belediye ve kent konseyleri açık iletişim politikaları benimsemeli, iş birliğini artırmak için düzenli olarak toplantılar ve çalışma grupları oluşturulmalıdır.
- Kent konseyleri, kent yönetimi için belirli hedefler ve stratejiler belirlemeli ve bu hedeflerin yönetim dönemi stratejik planında yer alması sağlanmalıdır. Bu durum kent konseylerinin çalışmalarını daha etkili hale getirebilecektir.
- Kent konseylerine daha fazla kaynak ve finansal destek sağlamak için yerel ve ulusal düzeyde bağışlar ile ulusal ve uluslararası hibe programlarından yararlanma kapasiteleri güçlendirilmelidir.
- Kent sorunları genellikle çok disiplinli ve karmaşıktır. Kent konseyleri, farklı uzmanlık alanlarından gelen insanları bir araya getirerek öncelikli sorunları tespit etme ve etkili sorun çözme kabiliyetini üst düzeyde tutarak karmaşıklıkların üstesinden gelmeye çalışmalıdır.
- Kent konseyleri kararlarını, proje ve faaliyetleri ile ilgili kullanılan bütçe miktarını, izleme ve değerlendirme sonuçlarını açık bir şekilde paylaşmalıdır. Açık veri platformları ve web siteleri oluşturularak tüm paydaşların bilgiye erişimi kolaylaştırılmalıdır.
- Çevrimiçi anketler, sosyal medya, web siteleri ve uygulamalar gibi modern iletişim araçlarını kullanarak toplumsal katılımı artırılmalıdır.
- Yerel medya ile iyi ilişkiler kurulmalı ve kent konseylerinin çalışmalarını tanıtmak için medya stratejileri geliştirilmelidir.

Yukarıda sayılanlara ek olarak; belediye başkanı ve meclisin tutumunun kent konseyinin etkinliğini artıracığı da göz ardı edilmemelidir. Kent konseyinin görüşlerinin görüşülmesi Belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında yer almamaktadır. Bu konuda yapılacak bir mevzuat düzenlemesi belediye meclisinin kent konseyi ile bağına güçlendirebilir. Bunun yanında meclis gündemini belediye başkanı belirlemektedir. Dolayısıyla başkan gündeme eklerse ya da gündeme alınmasını teklif edip belediye meclisince oylanarak gündeme alınırsa o zaman mecliste görüşülerek değerlendirilebilecektir. Ayrıca Kent Konseyi genel kurulunda görüşülerek belediye meclisinin değerlendirmesine sunulan görüşlerin konu bakımından meclisin görevleri ile ilgili olmalıdır.

Sonuç olarak; kent konseylerinin kent politikalarının belirlenmesi sürecindeki etkinliği, kentteki sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel şartlara ve buna bağlı olarak gerçekleşecek katılım düzeyine göre değişebilecektir. Bu bağlamda doğru şekilde yapılandırılmış ve yerel katılımı teşvik eden kent konseyleri, kentsel politika yapımında daha etkili ve demokratik bir yaklaşımın bir parçası olarak önemli bir rol oynayabilecektir. Vatandaşların seslerini duyurabilecekleri ve görüşleriyle katkıda bulunabilecekleri ortamların oluşturulmasıyla yerel yönetimlerin ve toplumun çok yönlü gelişiminin desteklenmesinin mümkün olacağı düşünülmekte, bu nedenle yerel yönetimler ve vatandaşlar arasındaki iletişim ve iş birliğini geliştirecek mekanizmaların etkili olacak ve süreklilik sağlayacak şekilde kurulması büyük önem arz etmektedir.

Kaynakça

Kitap

Bayramoğlu, S. (2015). Toplumcu belediye. Ankara: NotaBene.

Esen, A. (2008). Kent yönetimlerinde katılım, yerel siyaset. Ankara: Okutan Yayıncılık.

Eryılmaz, B. (2014). Kamu yönetimi, Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Marmara Belediyeler Birliği. (2022). Sürdürülebilir kalkınma amaçlarının yerelleşmesi Marmara bölgesi örneği. Erişim Tarihi: 21.08.2023 <https://mbbkulturyayinlari.com/surdurulebilir-kalkinma-amaclarinin-yerellesmesi-marmara-bolgesi-ornegi>

Meriç, M. (2013). Bütçe sistemlerinde dönüşüm ve değişim. ed. F. Altuğ, A. Kesik, M. Şeker, Kamu bütçesinde yeni yaklaşımlar, Ankara: Seçkin (p.155-171).

Ökmen, M. & Görmez, K. (2009). Türkiye’de yerel gündem 21 ve yerel yönetim uygulamaları. ed. Kemal Görmez ve Mustafa Ökmen, Türkiye’de yerel yönetimlerin güncel sorunları. İstanbul: Beta Yayın (p.109-128).

Öner, Ş. (2005). Katılımcı demokrasi açısından belediye kanunu. ed. H. Özgür & M. Kösecik, Yerel yönetimler üzerine güncel yazılar-1, reform, Ankara: Nobel (p.57-87).

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırmaları Vakfı Yönetişim Etütleri Programı. (2007). İyi yönetim için örnek bir model: Katılımcı bütçeleme. Erişim Tarihi: 24.08.2023

http://www.tepav.org.tr/upload/files/1271229711r9770.Iyi_Yonetisim_Icin_Ornek_Bir_Model_Katilimci_Butceleme.pdf

TEPAV. (2012). Katılımcılığın ilkeleri: katılımlı çalışmaları tasarlayan, uygulayan ve yönetenler için iyi uygulama kılavuzu.

Erişim Tarihi: 26.08.2023 http://www.sp.gov.tr/upload/Sayfa/18/files/Katilimciligin_Ilkeleri.pdf

United Nations. (2017). Yeni kentsel gündem. Erişim Tarihi: <https://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-Turkish.pdf>

Makale

Adıgüzel, Ş. ve Güneş, M. (2005). Yerel Gündem 21’den Yerel Eylem 21’e: Yerel Gündem 21 Projesi’nin Temel Hedefleri Açısından Bir Değerlendirme. Mülkiye Dergisi, 29 (246), 209-226.

Bektaş, S. (2018). Katılımcı Kent Konseyi Modeli, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 1(2), 60.

Çelik, A. ve Mardinli, İ. (2018). Yerel Seçilmişlerin Bürokrasi-Siyaset İlişkisine Bakışı: Şanlıurfa Örneği, Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi,1, 39.

Ergen, Z., (2012). Yönetimden Yönetişime: Katılımcı Bütçeleme Modeli. Maliye Dergisi, 163, 316-334.

Kestellioğlu, G. (2011). Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri: Kahramanmaraş Örneği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1, 126-127.

Kutlu, Ö., Usta, S. ve Kocaoğlu, M. (2009). Vatandaş Odaklı/Vatandaşın Odakta Olduğu Yönetim: Kent Konseyleri ve Selçuklu Belediyesi Örneği. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 9 (18), 507-532. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/susead/issue/28417/302569>

Mutlu, A. (2015). Kent Konseylerinin Siyasal İşlev ve Siyasal Kimlik Paradoksu. Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi, 36-44.

Pustu, Y. ve Yaylı, H. (2008). Yerel Demokrasi İlkeleri. Karadeniz Araştırmaları Dergisi, 16, 135.

Sakınç, S. ve Bursalioğlu, S. A. (2014). Bütçe lemede Demokratik Bir Değişim: Katılımcı Bütçeleme. Ejevoc (Electronic Journal of Vocational Colleges), 4 (1), 1-10. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejevoc/issue/5388/73065>

İnternet

Ankara Kent Konseyi. (2023). Kent Konseyi Nedir? Erişim Tarihi: 07.09.2023

<https://ankarakentkonseyi.org.tr/tr/kurumsal/kent-konseyi-nedir>

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü. (2009). Avrupa Konseyi Kentsel Şartı-1. Erişim Tarihi: 08.09.2023

<http://www.migm.gov.tr/kurumlar/migm.gov.tr/AVRUPA-KONSEYI/KentSart-1.pdf>

Nilüfer Belediyesi. (2023). 2020-2024 Stratejik Planı. Erişim adresi <https://www.nilufer.bel.tr/i/pdf/83.pdf>

Nilüfer Kent Konseyi.(2023a). 2019-2021 Çalışma Raporu. Erişim Tarihi: 12.09.2023

http://www.niluferkentkonseyi.org/images/nkk_calisma_raporu.pdf

Nilüfer Kent Konseyi. (2023b). Ekim 2021-Haziran 2022 Faaliyet Raporu. Erişim Tarihi:12.09.2023

<http://niluferkentkonseyi.org/dokumanlar/FaaliyetRaporu2022.pdf>

Nilüfer Kent Konseyi. (2023c). Erişim Tarihi: 12.09.2023 <http://www.niluferkentkonseyi.org/>

Resmi Gazete. (2005). Belediye Kanunu. Erişim Tarihi: 17.03.2024

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Resmî Gazete. (2006). Kent Konseyi Yönetmeliği. Erişim Tarihi: 10.09.2023 <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=10687&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

T.C. Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Değerlendirme Raporu*. Erişim Tarihi: 13.09.2023 https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/03/Surdurulebilir-Kalkinma-Amaclari-Değerlendirme-Raporu_13_12_2019-WEB.pdf

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2021). Habitat. Erişim Tarihi: 11.09.2023 <https://habitat.csb.gov.tr/>

T.C. İçişleri Bakanlığı, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. (2023a). İllere ve Faaliyet Alanlarına Göre Dernekler. Erişim Tarihi: 09.09.2023 <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarina-gore-dernekler>

T.C. İçişleri Bakanlığı. (2023b). Türkiye Mülki İdare Bölümleri Envanteri. Erişim Tarihi: 09.09.2023 <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkildariBolumleri.aspx>

T.C. Selçuklu Belediyesi. (2020a). 2020-2024 Stratejik Planı. Erişim tarihi: 14.09.2023,

https://www.selcuklu.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1577363380.pdf

T.C. Selçuklu Belediyesi. (2020b). Faaliyet Raporu. Erişim tarihi: 14.09.2023,

https://www.selcuklu.bel.tr/files_upload/kurumsalmenu/1618235703.pdf

Görüşme

Selçuklu Kent Konseyi Genel Sekreteri (kişisel iletişim, 17 Ağustos 2023)